

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»***

Спеціальність:	С4 Психологія
Освітній рівень:	перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма:	Психологія

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Загальна психологія
Код та назва спеціальності	Психологія С4
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	9 кредитів / 270 годин. Лекцій: 54 Семінарських занять: 66 Самостійної роботи студентів: 150
Строки вивчення дисципліни	I, II
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	Зараховано/ незараховано (залік), іспит
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПП	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	
Контактний тел.	
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/ Академії	

Анотація курсу. Вивчення навчальної дисципліни "Загальна психологія" має особливе значення і дає студентам широкий спектр світоглядів по найважливішим соціально-психологічним проблемам розвитку суспільства. Загальна психологія надає можливість закласти

фундамент психологічних знань, знайомлячи студентів з найбільш загальними поняттями, проблемами та закономірностями психічної діяльності людини. Ряд проблем загальної психології буде більш детально розглянуто в інших дисциплінах. Весь курс створить концептуальну та методологічну основу для їх засвоєння.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності розвитку і проявів психічних явищ та їх механізми, а також актуальні питання внутрішнього психічного світу людини, психічних процесів, станів, властивостей, закономірностей виникнення, розвитку і перебігу психічної діяльності, формування психічних властивостей людини, життєвої значущості психіки. Психічне життя людини складне й має багато форм вияву. Психічні явища - це своєрідні суб'єктивні переживання, відображені в свідомості суб'єктивні образи явищ реальної дійсності, це внутрішній світ людини в усій його повноті і різноманітті. Психічне життя людини охоплює її пізнавальну діяльність - відчуття, сприйняття, пам'ять, мислення, уяву, емоційно-вольова - різноманітні почуття, переживання, а також прояви вольових якостей. Важливим аспектом психічного життя є стимули до діяльності - потреби, інтереси, переконання, ідеали. Особливу групу психічних явищ становлять індивідуально-психологічні властивості особистості - здібності, темперамент, характер та її психічні стани - піднесеність, пригніченість, збудження, байдужість

Метою курсу є набуття студентами ґрунтовних комплексних системно-теоретичних і науково-прикладних знань з предмету навчальної дисципліни шляхом вивчення проблемних аспектів психіки людини. Метою курсу "Загальна психологія" є розкриття закономірностей функціонування та проявів психіки людини, особистості, сприяти на цій основі формування загальної психологічної культури і компетентності студентів, їх готовності до професійної діяльності.

Забезпечити студентів теоретичними знаннями при аналізі предмета вивчення психології як науки, історії її становлення і сучасної системи психологічних знань; вивченні понять психіки і свідомості, їх функцій та структур; розкритті типових психічних процесів і станів, їх змісту і функціонування; вивчення психологічної сутності понять особистості і діяльності; визначенні специфіки психічних властивостей людини.

Завдання навчальної дисципліни: розкриття науково-психологічних основ вирішення комплексу актуальних, зумовлених сучасними викликами соціально-психологічних проблем українського суспільства; засвоєння та формування як теоретичних знань про психіку, так і застосування теоретичних концепцій до конкретних потреб науково-дослідної діяльності студентів залежно від їх наукової спеціалізації; формування самостійного мислення, навичок аналізу проблемних питань практичної психології, вивчення закономірностей психічної діяльності; розкриття сутності, структури та функцій психіки; вивчення ролі психічних явищ у пізнанні

людиною самої себе і навколишнього світу. в її діяльності і спілкуванні; визначення ролі спадкового і набутого, біологічного і соціального в розвитку психіки; вивчення взаємозв'язку між психікою і мозком.

Пререквізити. Знання та вміння, отримані студентами в процесі вивчення навчальної дисципліни "Загальна психологія", сприяють успішному вивченню студентами ряду інших навчальних дисциплін, спрямованих на формування професійних знань та умінь: "Практичного курсу загальної психології", "Психології особистості", "Соціальної психології і соціології", "Вікової психології та педагогіки", "Диференціальної психології", "Психології особистості" та інших.

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетенцій і придбання результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою "Психологія", а саме:

Програмні компетентності

Загальні компетентності	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні компетентності (СК)	СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК12. Здатність до розуміння соціальної обумовленості особистості та життєвого шляху індивіда, а також ролі індивіда в життєдіяльності соціальних організацій, спільнот.
Результати навчання	ПР1 Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання ПР2 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР4 Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу

	літературних джерел. ПР5 Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. ПР7 Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки. ПР9 Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні з рішення щодо їх розв'язання. ПР11 Скласти та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій. ПР 19 Аналізувати соціально-психологічні особливості особистості та скласти соціально-психологічний портрет особистості.
--	---

Зміст навчальної дисципліни (денна форма навчання)

№	Назва теми	Кількість годин			Методи навчання / методи оцінки
		Лекцій	Семінари	Самостійна робота	
Семестр 1					Методи навчання: вербальний (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; аналітичний; синтетичний; практичний; пояснювально-ілюстративний;
Модуль змісту 1. Введення в загальну психологію і її методи.					
Тема 1.	Предмет і завдання загальної психології	2	2	6	
Тема 2.	Етапи розвитку психології	2	2	6	
Тема 3.	Напрями психології	2	2	8	
Тема 4.	Становлення психологічної думки в Україні	2	2	6	
Тема 5.	Основні групи методів (спостереження, експеримент)	2	4	6	
Тема	Додаткові методи психології	2	4	6	

6.					репродуктивний; проблемно-орієнтований метод подання; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуації, дискусії, диспути, полеміка; діалог, синтез думок; мозковий штурм; розвиток навичок; ситуаційне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний ; проектно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінка участі в дискусіях, інші інтерактивні методи навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, есе); тестовий
Тема 7.	Психіка як об'єкт психології	2	4	8	
Змістовий модуль 2. Індивідуально-психологічні особливості особистості					
Тема 8.	Поняття темпераменту. Типи темпераменту	2	4	6	
Тема 9.	Поняття темпераменту. Типи темпераменту	2	4	6	
Тема 10.	Поняття здібностей, типи структури	2	4	4	

					контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю і самооцінки; оцінка тематичних досліджень.
Модульних контрольних роботи					
Всього:		20	32	68	
Форма контролю: зараховано не зараховано (залік)					

№	Назва теми	Кількість годин			
		Лекцій	Семінари	Самостійна робота	Методи навчання / методи оцінки
2-й семестр					Методи навчання: вербальний (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; трансляційний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з сюжетами судових справ);
Модуль 3 змісту. Когнітивні і емоційно-вольові психічні процеси					
Тема 11.	Поняття відчуття. Класифікація та види відчуттів	2	2	5	
Тема 12.	Поняття про сприйняття, види та властивості	2	2	5	
Тема 13.	Поняття про пам'яті, типах і процесах	2	2	5	
Тема 14.	Поняття мислення, види та форми мислення	2	2	5	
Тема 15.	Поняття уяви, види і властивості	2	2	5	
Тема 16.	Поняття про увагу, її види та властивості	2	2	5	
Тема 17.	Поняття про емоції і почуття. Форми	2	2	5	

	переживання емоцій і відчуттів.				пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуації, дискусії, диспути, полеміка; діалог, синтез думок; мозковий штурм; розвиток навичок; ситуаційне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний ; проектно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінка участі в дискусіях, інші інтерактивні методи навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні
Тема 18.	Поняття волі. Вольові дії.	2	2	5	
Змістовий модуль 4. Особистість і діяльність					
Тема 19.	Концепція особистості і її структура.	2	2	5	
Тема 20.	Теорії особистості.	2	2	5	
Тема 21.	Самооцінка та "Я-концепція" особистості.	2	2	5	
Тема 22.	Діяльність і дійство.	2	2	5	
Тема 23.	Освоєння діяльності.	2	2	5	
Тема 24.	Поняття групи, класифікація, етапи розвитку.	2	2	5	
Тема 25.	Поняття конфлікту і взаємодії в групі.	2	2	5	
Тема 26.	Мова і мовлення як процес спілкування		2	5	
Тема 27.	Комунікація, її види та функції	2	2	2	

					роботи, есе); тестовий контроль (тести закритої форми: тест- альтернатива, тест- відповідність); метод самоконтролю і самооцінки; оцінка тематичних досліджень.
Модульна контрольна робота					
Всього:		3 4	34	82	
Форма контролю: іспит					

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел, виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт, підготовці та публікації наукових статей, тез тощо) протягом семестру; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей та презентацій за тематикою практичних занять; переклад іноземних текстів установлених обсягів; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації; підготовку документів, інші види діяльності, що використовуються в Академії, Інституті і кафедрі.

Зміст самостійної роботи здобувача освіти визначається робочою програмою навчальної дисципліни конкретної навчальної дисципліни, методичними рекомендаціями, завданнями та рекомендаціями викладача.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, інтерактивна дошка, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння

теоретичного навчального матеріалу, уміння використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти 1-й семестр

	Поточна оцінка знань										Модуль ний тест	Підсумк ова оцінка	Загальн а кількіст ь балів
Теми	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	20	20	100
Робота на семінарсько му занятті	6		6		3	6		3	6				
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Іноземна мова у професійній діяльності» проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Критерії оцінювання модульного тесту з навчальної дисципліни:

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (A) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);
 - оцінка «добре» (B) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
 - оцінка «добре» (C) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
 - оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;
 - оцінка «задовільно» (E) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
 - оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.
- Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

- «A» - 18-20 балів;
- «B» - 16-17 балів;
- «C» - 14-15 балів;
- «D» - 12-13 балів.
- «E» - 10-11 балів;
- «FX» - менше 10 балів.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі іспиту. До іспиту допускається студент, який виконав усі необхідні навчальні завдання, визначені у навчальній програмі.

Підсумкова (семестрове) оцінка за дисципліну, що оцінюється за допомогою іспиту, складається з двох складових: результатів поточного оцінювання та оцінки за іспит.

Максимальна кількість балів за поточне оцінювання становить 60, а за іспит – 40.

Мінімальна кількість балів, необхідна для складання іспиту, становить 25.

Оцінка за поточну оцінку формується як сума балів, отриманих студентом під час семінарських/практичних занять, та будь-яких заохочувальних (бонусних) балів, якщо такі є.

Після оцінювання відповідей студента на іспиті викладач додає бали за іспит до балів, отриманих за поточну оцінку, щоб визначити підсумкову оцінку за курс.

Шкала оцінювання екзаменаційних завдань

Шкала	Загальна кількість балів	Критерії
Відмінно	30–40	Завдання виконано якісно; студент отримав максимальну оцінку за теоретичні знання.
Добре	20–29	Завдання виконано якісно, з достатньо високою часткою правильних відповідей.
Задовільно	10–19	Завдання виконано з середньою кількістю правильних відповідей; студент продемонстрував теоретичні знання з істотними помилками.

незадовільно з можливістю повторного складання	0–9	Завдання не виконано; студент продемонстрував теоретичні знання з істотними помилками.
--	-----	---

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота за кожною темою, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 1 бала за допомогою стандартизованих і узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
1	1	0,75	0,5	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших

публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання студента протягом семестру використовується 100-бальна національна та ECTS шкала оцінювання.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Загальна психологія» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Загальна психологія» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Рекомендовані джерела інформації.

Основне:

1. Загальна психологія: підручник. Під редакцією Т. Б. Поясок, О. В. Беспарочной, О. В. Квасник, В. о. Шаполовой. Харків: ФОП Бровін О. В., 2023. 512 с.

2. Загальна психологія: підручник. Під редакцією академіка С. Д. Максименко. 4-е изд., перероблене і доповнене. Том 1. Київ: Видавництво "Людмила", 2025. 568 с.

3. Загальна психологія. Підручник. Скрипченко О. В., Долинська Л. В., Огороднійчук З. В. 9-е изд. Київ. Видавництво "Каравелов". 2024. 464 с.

4. Савчин. М. Загальна психологія: підручник. 4-е изд., доповнене. Київ: Академія, 2024. 350, с.

5. Загальна психологія (психічні процеси): навчальний посібник / Ж. М. Новікова; Національний університет "Львівська. Політехніка". Львів: Львівська політехніка, 2023. 295 с.

Додаткова література:

1. Бедан В. Б. Експериментальна психологія: практикум для студентів-психологів факультету психології, політології і соціології Національного університету "Оля". Одеса: Фенікс, 2021. 89 с.

2. Загальна та вікова психологія: навчальний посібник. Укладачі: С. С. Доскач, К. Б. Костік; Чернівці. Національний університет імені Юрія Федьковича. Чернівці: ЧНУ: Рута, 2023. 255 с.

3. Католик Р. Психологія особистості (в схемах, презентаціях і таблицях): навчальний посібник. Галина Католик, Наталія Калка. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 158 с.

4. Кацавець Р. С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ: Алерта. 2021. 134 с.

5. Кацавець Р. С. Психологія розвитку особистості. Навчальний посібник. Київ: Алерта, 2024. 152 с.

6. Литвин А. В., Коваль В. С., Яремко Р. Я. Експериментальна психологія: навчальний посібник. Львівський державний університет безпеки життєдіяльності. Львів: ЛДУБЖД, 2024. 316 с.

7. Практична психологія: Введення у професію. Навчальний посібник. 3-е изд., доповнене. Річок. МОН УКРАЇНИ Приходько Ю. О. Київ. Каравелов, 2023. 260 с.

8. Психологічний словник-довідник. Навчальний посібник. 3-е изд. Рекомендація. МОН України Приходько Ю. О., Юрченко в. І. Київ. Каравелов, 2023. 418 с.

9. Романовська Л. В., Подкоритова Л. О. Диференційна психологія. Львів. Новий світ.-2000. 2023. 236 с.

10. Чумак О. А., Товстуха О. М. Психодіагностика: навчально-методичний посібник для організації виховної роботи з курсу психодіагностики для студентів вищих навчальних закладів першого (бакалаврату) рівня за освітньо-професійною програмою 053 держ. ун-ту

"Психологія". закрито. "Луганський. Національний. Університет імені Тараса Шевченка". Полтава: Вид-во Львівського національного університету імені Тараса Шевченка, 2024. 121 с.

Інформаційні ресурси

1. Пошукова система Google Scholar <http://scholar.google.com/>
2. Базова пошукова система [https://www.base-search.net /](https://www.base-search.net/)
3. Система пошуку наукової інформації у відкритих архівах України (SSM) <https://oai.org.ua/>
4. Електронна бібліотека наукових періодичних видань України <http://www.irbisnbuv.gov.ua/>